

Forslag

til

Lov om optagelse af statslån i udlandet.

Fremsat den 5. december 1958 af *finansministeren*.

§ 1. Finansministeren bemyndiges til at optage statslån i udlandet til et samlet beløb af indtil 40 millioner dollars eller tilsvarende beløb i anden valuta.

§ 2. Finansministeren bemyndiges til at

udlåne indtil 140 millioner kroner til danske el-værker.

§ 3. Finansministeren bemyndiges til at afholde de med denne lovs gennemførelse forbundne udgifter.

Bemærkninger til lovforslaget.

Med henblik på at fremme den for landets økonomiske udvikling nødvendige investeringsvirksomhed besluttede regeringen i foråret 1958 at søge optaget et lån i Den internationale Bank for Genopbygning og Økonomisk Udvikling.

Bankens långivning er knyttet til finansieringen af konkrete investeringer af væsentlig betydning for vedkommende lands økonomi og svarer som hovedregel højest til den del af de pågældende investeringsudgifter, som afholdes i udenlandsk valuta. Det er en betingelse for Bankens långivning, at de pågældende investeringer gennemføres på den økonomisk mest fordelagtige måde, hvilket som hovedregel søges sikret gennem afholdelse af international licitation.

Låneandragendet, som blev afgivet den 23. maj 1958, var baseret på investeringsprojekter på tilsammen ca. 500 mill. kr., hvoraf omkring halvdelen i fremmed valuta. Investeringerne omfattede kraftværksudvidelser for ca. 400 mill. kr. og anskaffelse af diesellokomotiver til DSB for ca. 100 mill. kr.

Kraftværksudvidelserne omfatter produktionsanlæg og anlæg af samkørings- og hovedforsyningsledninger, der tjener til at mindske behovet for samlet installeret effekt, idet de muliggør, at værkerne kan arbejde med fælles reservekapacitet. De pågældende investeringer er planlagt til færdiggørelse i 1960, 1961 og 1962. Af de samlede omkostninger på ca. 400 mill. kr. var i låneandragendet ca. 150 mill. kr. anslået som udgift i fremmed valuta.

Anskaffelse af diesellokomotiverne — sidelinjelokomotiver og rangerlokomotiver — vil — sammen med anskaffelsen af et mindre antal hovedlinjelokomotiver og rangerlokomotiver, der ikke indgik i låneandragendet — fuldføre den påbegyndte omstilling på DSB fra dampkraft til dieseltrækraft, hvorved der samtidig med en rationalisering af driften vil ske en betydelig besparelse i forbruget af brændsel. Den samlede anskaffelsespris på ca. 100 mill. kr. var i låneandragendet anslået som udgift i fremmed valuta.

Den internationale Bank svarede i juni måned, at den i løbet af efteråret ville sende en mission til Danmark for at gennemgå projekterne og undersøge Danmarks økonomiske situation, og at Banken under hensyn til Danmarks høje kreditværdighed kun ville overveje långivning til Danmark i forbindelse med et samtidigt optaget lån på markedet i New York, således som det tidligere havde været tilfældet for Belgien og Norge. Herefter traf finansministeriet aftale med et konsortium bestående af 4 amerikanske investeringsbanker om, at det — under forudsætning af tilvejebringelse af den fornødne lovhjemmel — ville forestå en emission af et dansk statslån på markedet i New York i forbindelse med et lån fra Den internationale Bank.

I september og oktober har missionen fra Den internationale Bank foretaget en gennemgang af de investeringsprojekter, som lå til grund for låneandragendet, og af de pågældende selskabers og kommuners økonomiske stilling samt af statens

finansielle stilling og af den danske økonomi. På grundlag af resultatet af disse undersøgelser vil Bankens ledelse tage endelig stilling til låneandragendet, herunder til hvor stort et lån Banken selv vil yde.

I oktober og november har repræsentanter for det amerikanske bankkonsortium været i Danmark med henblik på forberedelsen af emissionen af et lån på New York markedet.

Den danske stat vil stå som låntager både for så vidt angår lånet fra Den internationale Bank og lånet, der skal udbydes til offentlig tegning på markedet i New York. I forslaget § 1 er der under ét søgt bemyndigelse til at kunne optage begge lån. Når bemyndigelsen søges til at optage lån i dollars eller tilsvarende beløb i anden valuta, skyldes det, at lånet fra Den internationale Bank vil blive ydet i forskellige valutaer afhængig af, i hvilke valutaer investeringsudgifterne afholdes, og af, hvilke valutaer Banken disponerer over.

Medens staten vil være den endelige låntager for så vidt angår en del af låneprovenuet, vil den endelige låntager for så vidt angår den del af låneprovenuet, som skal finansiere kraftværksudvidelser, være de pågældende selskaber og kommuner. Den internationale Bank yder kun lån, såfremt den har sikkerhed for, at låneprovenuet anvendes efter hensigten, og som led i tilvejebringelsen af denne sikkerhed er der i forslaget § 2 søgt bemyndigelse til at foretage udlån til elværker af et beløb, der svarer til en del af den samlede udenlandske låneoptagelse. De endelige beløb kan ikke fastsættes forinden der foreligger en låneoverenskomst med Den internationale Bank, men finansministeriet har under forbehold af tilvejebringelse af den fornødne lovhjemmel og afslutning af låneoverenskomsten med Den internationale Bank i slutningen af november i fortsættelse af tidligere forhandlinger afgivet lånetilbud til et

samlet beløb af godt 130 mill. kr. til en række elværker. De i disse lånetilbud indeholdte vilkår svarer så nært som muligt til de vilkår, de pågældende selskaber og kommuner på de samme tidspunkter vil kunne optage lån til på det danske kapitalmarked.

Lånet fra Den internationale Bank ydes på Bankens standardbetingelser. Afdragsperioden vil formentlig blive 20 år. Renten har for Bankens seneste lån været $5\frac{3}{4}$ pct. p. a., men det er under overvelse for fremtidige lån at fastsætte den til 6 pct. p. a. Bankens lån vil blive stillet til rådighed i takt med afholdelsen af de udgifter, der skal finansieres af lånet. Dette behøver ikke at blive sammenfaldende med rytmen i de pågældende selskabers og kommuners lånebehov, som det er hensigten at afpasse takten i udlånene efter.

I aftalen om det lån, der som led i den samlede låneoptagelse er planlagt emitteret på markedet i New York, vil der blive optaget de standardbetingelser, der er gældende for de fleste af statens udenlandske lån, herunder at rente og afdrag vil blive betalt uden fradrag af eksisterende eller fremtidige skatter, og at en fortrinssstilling, som måtte blive tildelt fremtidige lån, f. eks. med hensyn til pantsikkerhed, automatisk vil være udstrakt til også at omfatte dette lån. Lånet vil i øvrigt blive af den type, som efter krigen er blevet udviklet for så vidt angår udenlandske lån på New York markedet. Forskellige vesteuropæiske stater har i det sidste halve år emitteret lån på markedet i New York. Det typiske udenlandske lån er et højtforrentet 15-årigt serielån, der emitteres til en kurs nær pari. Den effektive rente har varieret en del med markedets vurdering af debtors stilling og med den almindelige markedssituation, men har som hovedregel ligget noget over renten af lån fra Den internationale Bank.